

NUMMER 9

Paris' skyggesider

10. februar 2023 af [Benni Bødker](#)

3

ADÈLE BLANC-SEC 10: BABYEN FRA BUTTES-CHAUMONT

999999

Forfatter/tegner: Jacques Tardi

Oversætter: Søren Winterberg

Forlag: [Faraos Cigarer](#)

Form: Farve og hardcover, 64 sider

Vejl. pris: 198 kroner

Udgivelsesår: 2023

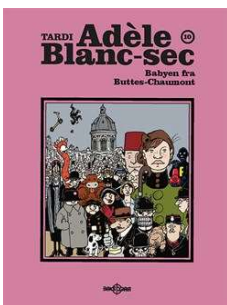
Udgivelsesland: Danmark

10. og sidste bind i Tardis serie om Adèle Blanc-Sec (og Paris!) byder på mumier, vansirede galninger og en hærgende hær af Adèle-kloner. Det er veloplagt og fornøjeligt, men også ganske uforståeligt for den uindviede læser.

Man kan roligt sige, at det er en litterær begivenhed, at serien om Adèle Blanc-Sec nu afsluttes med tiende og sidste bind. ^[i] Det er 45 år siden, seriens første bind udkom på dansk, og det er intet mindre end tolv år siden, bind ni kom i dansk oversættelse. ^[ii] Tålmodighed er som bekendt en dyd, men det må alligevel siges at strække fordringen til det yderste.

Det er naturligvis en begivenhed, fordi ophavsmanden, franske Jacques Tardi, er en af den moderne europæiske tegneseries helt store mestre, og fordi Adèle Blanc-Secs ekstraordinære oplevelser, som serien i sin tid hed på dansk, er et hovedværk i hans omfattende produktion, som tæller flere moderne klassikere. Med andre ord: Hvis du ikke har læst serien, skal du gøre det nu. Men det er nok ikke dette bind, du skal begynde med.

Kort fortalt er Adèle Blanc-Sec historierne modvillige og tvære hovedperson. Hun er føljetonforfatterinde, men hvirvles først og fremmest igen og igen ind i den ene mere mystiske begivenhed efter den anden, som ryster Paris. Og Paris er på sæt og vis historiens anden hovedperson. Som i store dele af Tardis øvrige værk mærker man en udpræget forelskelse i at tegne byens gader. Her er huse og kvarterer aldrig generisk baggrund, men altid minutiøst og korrekt gengivet i noget, der nærmer sig ikke bare en topografisk realisme, men ligefrem en psykogeografisk besættelse af Paris, hvor læseren album efter album og serie efter serie føres igennem byens gader, nærmest som om hele Tardis værk er én stor historie, hvor tider og personer blot udskiftes efter forgodtbefindende. ^[iii]

Ikke at tidsperioden er uvæsentlig. Serien om Adèle Blanc-Sec foregår hovedsagligt i la belle époque, dvs. perioden mellem Pariserkommunen i 1871 og 1. verdenskrig, hvorfra vi har hentet alle vores sentimentale forestillinger om byernes by. Moulin Rouge og cancan og Toulouse-Lautrec, de impressionistiske malere, Monet, Manet, Degas, *På sporet af den tabte tid* og alt det andet, vi stadig romantisk sukker efter i dag. Men jo også en periode indrammet af blodbad. Den brutale nedslagtning af kommunarderne i 1871, hvor blodet flød i Paris' gader, og 1. verdenskrigs formålsløse ofring af en hel generation af unge mænd.

Alt det ligger som en permanent understrøm og evig indignation i serien. Bevidstheden om at under overfladen er Paris noget helt andet. Moderniteten er på vej, biler har afløst hestevogne, og kvinderne er på vej ud på arbejdsmarkedet, men prisen er nationalisme og chauvinisme og undertrykkelse på samme måde, som byen Paris selv har en skyggeside. Alt det smukke dækker over brutalitet og undertrykkelse. "Justitspalæet, hvis middelalderlige tårne rejser sig som galger, dystre symboler på undertrykkelse og farceagtig 'retfærd', som det gentages igen og igen i serien.

SØG

 Søg

NYESTE KOMMENTARER

- Thomas Nielsen til [Paris' skyggesider](#)
- Frank Madsen til [Paris' skyggesider](#)
- Erling Søby til [Paris' skyggesider](#)
- Peter Snebjerg til [Den lange og meget udviklede historie om Captain Marvel](#)
- Jørgen Høgh til [Radio Rackham: Adèle Blanc-Sec](#)

FIND OS PÅ FACEBOOK

SENESTE INDLÆG

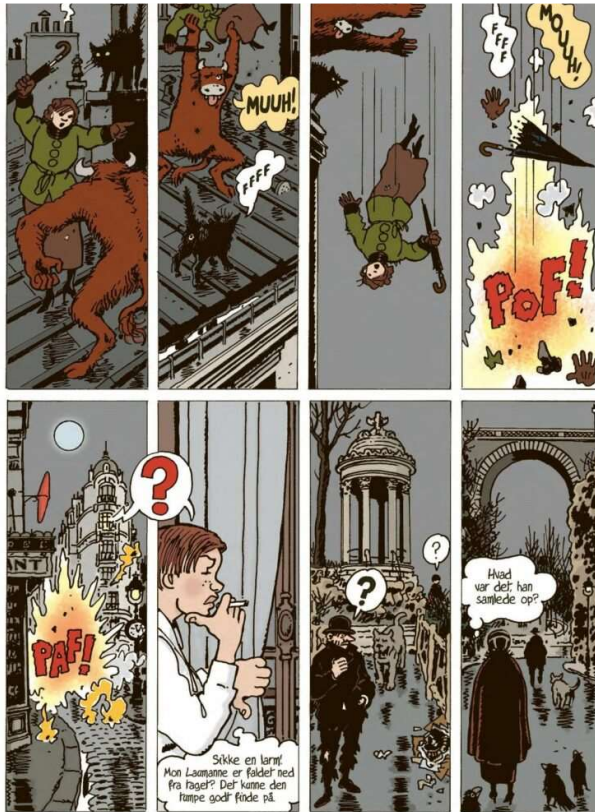
Rids af et liv
14. februar 2023 0

Paris' skyggesider
10. februar 2023 3

Bibelhistorie til højtlesning
9. februar 2023 0

Tegneserierne bag det nye DC på film og tv
8. februar 2023 0

Radio Rackham: Adèle Blanc-Sec
6. februar 2023 2

Mestergrebet i Adèle Blanc-Sec er, at det både er en pastiche, en hyldest til og en ironisering over periodens pulp-litteratur og den franske føljetontradition fra Eugène Sues *Paris' mysterier* og frem til *Fantômas*. En fortællertradition hvor plotmaskineriet ikke bare er i højsædet, men udgør selve fortællingens berettigelse. Realisme og psykologisk troværdighed er helt og aldeles underordnet kravet om det spektakulære optrin, om nye komplikationer af plottet, nye identitetsforviklinger og den evige omvendning af historiens præmis. Hvor fortælleren altid er olympisk til stede i en alvidende og kommenterende tekst og styrer begivenhedernes gang eller tillader sig at gå ud ad den ene tangent efter den anden, hvis bare de fører til nye spektakulære optrin. Og det gør de, for Tardis andet mestergreb er, at handlingen i specielt de første bind tager udgangspunkt i tidens egen optagethed af det esoteriske og det okkulte, fra spiritisme og madame Blavatskys Teosofisk Selskab til mumier og astroarkæologi.

Serien udkom i rask tempo fra første bind i 1976 og frem til sjette bind i 1985. De udgør historiens absolutte højdepunkt, hvor der hele tiden er en tydelig fremdrift i de enkelte albums og historierne om genoplivningen af forhistoriske uhyrer og den uhyggelige Pazuzu-kult. Herfra går der adskillige år imellem hvert eneste bind, og serien begynder også mere og mere at tage karakter af det rene gøgl og ordspil. Den groteske humor har hele tiden været en betydelig del af serien, men fremme ved tiende og sidste bind må man konstatere, at den nu udgør historiens primære element.

Fraværet af en klar historie i de senere bind gør, at læsningen kan være noget af en ørkenvandring. Men dog en usædvanligt velopløst ørkenvandring, hvor Tardi indforstået og til ikke mindst sin egen åbenlyse fornøjelse formår at binde alle tråde sammen i ét stort uigennemskueligt kludetæppe, hvor Adèles mumie fra de første bind vender tilbage til Paris og indtager en overraskende rolle, hvor en mystisk medicin udvundet af dolkhaler forvandler alle til tyre, hvor en hær af Adèle-kloner hærger byen, og hvor den ene vansirede galning efter den anden træder frem på scenen. Det er alt sammen helt og aldeles uforståeligt, hvis man ikke har været med på hele rejsen, og hvis man har, så vil man nok konstatere, at første halvdel af serien trods alt er den stærkeste.

[i] Eller ellefte bind, alt efter hvordan man tæller – mere om det senere.

[ii] Se anmeldelsen i Nummer9 [lige her](#).

[iii] Det understreges naturligvis af, at serien er spækket med fodnoter, der refererer til begivenheder i de foregående bind eller til andre dele af Tardis værk. Vigtigst albummet Isens dæmon, der spiller en fremtrædende rolle, samt albummet Farvel Brindavoine, uden hvilket man ikke vil forstå ret meget af seriens femte bind (som hovedpersonen tilbringer i nedfrosset tilstand, hvorfor hun altså sover sig igennem hele 1. verdenskrig), som derfor på sin vis retrospektiv bør henregnes til serien.

9 VI ELSKER TEGNESERIER

– og vi snakker om dem på Facebook. Kom og vær med!

◆ Adeles ekstraordinære eventyr, Jacques Tardi

DEL PÅ [f](#) [t](#) [@](#) [G+](#) [in](#) [t](#) [✉](#)

Benni Bødker

FORRIGE ARTIKEL
[Bibelhistorie til højtlesning](#)

NÆSTE ARTIKEL
[Rids af et liv](#)

MÅSKE KAN DU OGSÅ LIDE